

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/43/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200326
Dátum vydania rozhodnutia:	10.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013200326.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobkyne: ZH Kredit, s.r.o., IČO: 36 049 581, so sídlom Karadžičova č. 10, 821 08 Bratislava, zast. : JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Karadžičova č. 10, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova č. 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júla 2013 č.k. 1S 44/2013-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júla 2013 č. k. 1S 44/2013-25 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

A)

1. Napadnutým rozhodnutím č. : DK 301/00003/2012/R zo dňa 18.12.2012 (viď administratívny spis) predsedníčka žalovaného ako oprávnený správny orgán v zmysle § 23 ods. 1 písm. e) zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia len „zák. č. 581/2004 Z. z.“) postupom podľa § 77 a § 85h zák. č. 581/2004 Z. z. zmenila rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trenčín č. konania DK 301/00003/2012 z 18.05.2012 (ďalej na účely uznesenia len „prvostupňové rozhodnutie“) tak, že

I. správne konanie vo veci nároku žalobkyne na zaplatenie poplatku z omeškania podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní (ďalej na účely uznesenia len „zák. č. 273/1994 Z. z.“) vo výške 0,2% za každý deň omeškania v sume 89,09 € za obdobie 8.09.2004 - 12.05.2005 podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej na účely uznesenia len „Správny poriadok“) zastavila, a ďalej

II. správne konanie vo veci uplatnenia úroku z omeškania žalobkyňou vo výške 47,70 € za obdobie 8.09.2004 - 12.05.2005 podľa ustanovenia § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia tiež „OZ“) v spojitosti s ustanovením § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku taktiež zastavila.

Podľa § 23 ods. 1 písm. e) zák. č. 273/1994 Z.z. v hore uvedenom znení predseda úradu rozhoduje o rozkladoch proti rozhodnutiam úradu vydaným v prvom stupni, a to na návrh ním ustanovenej poradnej komisie.

Podľa § 77 ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v znení účinnom ku dňu vydania napadnutého správneho rozhodnutia na konanie a rozhodovanie úradu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, 62) ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 85h ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v hore uvedenom znení zdravotná poisťovňa uplatňuje na úrade nárok na dlžné poistné, nárok na poplatok z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004.

Podľa § 85h ods. 2 zák. č. 581/2004 Z. z. v hore uvedenom znení zdravotná poisťovňa vymáha pohľadávky na poistnom vrátane poplatku z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004, na základe právoplatného rozhodnutia úradu.

Podľa § 85h ods. 3 zák. č. 581/2004 Z. z. v hore uvedenom znení úrad vydáva platobné výmery vo veciach poplatkov z omeškania, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004.

Podľa § 517 ods. 2 OZ v hore uvedenom znení platí, že ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 30 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku v hore uvedenom znení správny orgán konanie zastaví, ak zistí, že nie je príslušným na konanie a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu.

2. Z pripojeného administratívneho spisu ako aj z obsahu rozhodnutia žalovaného vyplývajú nasledujúce historické súvislosti, ktoré, vzhľadom na ich vplyv na prejednávajúcu vec, je nutné uviesť.

B)

3. Žalobkyňa sa v pôvodnom konaní pred Okresným súdom Lučenec domáhala voči odporcovi X., B., J. zaplatenia poplatku z omeškania s platením dlžného poistného na základe rozhodnutia - Platobného výmeru vydaného subjektom PERSPEKTÍVA DZP v konkurze, Bratislava, číslo: 737/2004 zo dňa 7.09.2004, a to správcom konkurznej podstaty tohto úpadcu X., ako rozhodnutia vydaného v správnom konaní, podľa ustanovení § 18 ods. 9 zák. č. 273/1994 Z. z. (§ 16 ods. 1 až 3) platobným výmerom dlžné poistné, ak ho neodviedol v termíne splatnosti podľa odsekov 1 až 4 uvedeného zákona.

Dlžná suma poistného bola odporcom uhradená dňa 12.05.2005, teda po lehote splatnosti vymeraného poistného, čím navrhovateľovi mal vzniknúť nárok na zaplatenie poplatku z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

4. Aktívnu legitimáciu na podanie návrhu preukazoval navrhovateľ Zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretou medzi postupcom X., správcom konkurznej podstaty úpadcu PERSPEKTÍVA DZP v konkurze, Bratislava a postupníkom, t. j. žalobkyňou zo dňa 7.07.2005, ktorou bola okrem iných prevezená na žalobkyňu pohľadávka spolu s príslušenstvom.

5. Okresný súd Lučenec listom zo dňa 19.06.2009 vyzval žalobkyňu, aby sa vyjadrila, či súhlasí s tým, aby súd vydal platobný rozkaz tak, že bude priznaný len poplatok z omeškania v sume 89,09 € (0,2% denne zo sumy dlžného poistného 181,07 € od 8.09.2004 do 12.05.2005), pretože úrok, ktorý žiadal z poplatku z omeškania, je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

6. Žalobkyňa doručila Okresnému súdu Lučenec dňa 16.07.2009 odpoveď navrhovateľa, v ktorom uviedla, že nesúhlasí s tým, aby súd vydal platobný rozkaz tak, že navrhovateľovi prizná len poplatok z omeškania v sume 89,09 €, avšak už nie úrok z omeškania v sume 47,70 Eur v zmysle § 517 ods. 2 OZ v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

7. Žalobkyňa následne podala návrh doručený Okresnému súdu Lučenec dňa 26.06.2009. v ktorom sa domáhala voči odporcovi X.. Lučenec zaplata sumy 136,79 €. Návrh odôvodnila tým, že PERSPEKTÍVA DZP uložila odporcovi platobným výmerom č. 737/2004 zo dňa 7.09.2004 povinnosť zaplatiť dlžné poistné sume 181,07 € a platobným výmerom č. 738/2004 zo dňa 7.09.2004 povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania z dlžnej sumy poistného vo výške 786,40 €.

8. Okresný súd Lučenec uznesením zo dňa 7.01.2010 konanie sp.zn. 6C/128/2009 zastavil s tým, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, nakoľko konajúci okresný súd nemá dostatok právomoci vo veci konať a rozhodnúť.

Okresný súd, vychádzajúc z charakteru uplatneného nároku vyplývajúceho z ustanovení § 23 ods. 2, 3 a 4 zák. č. 273/1994 Z.z. konštatoval, že uplatnený nárok vznikol ako následok oneskorenia plnenia nárokov z práva verejného a nie z pohľadávky z práva súkromného. Tento charakter pohľadávky zostáva trvalo zachovaný a nemôže sa zmeniť ani v prípade, že sa pohľadávky postupujú. Podľa ustanovenia § 85h ods. 3 zákona č. 581/2004 Z. z o zdravotných poisťovniach má právomoc rozhodnúť o uplatnených nárokoch výlučne Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorému okresný súd po právoplatnosti uznesenia vec postúpil.

9. Na základe odvolania (námietky obdobné s námietkami uvedenými nižšie pod bodom č. 13 odôvodnenia v žalobe) následne Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutím č. k. 14Co/46/2010-68 zo dňa 28.06.2010 napadnuté uznesenie potvrdil.

V svojom rozhodnutí konštatoval, že postupujúci prvostupňový súd rozhodol správne a v súlade s ustanovením § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 7 ods. 1 O.s.p., keď konanie v danej veci zastavil pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania a to nedostatok právomoci všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť a následne postúpiť vec Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

C)

10. Na tomto právnom základe prvostupňový orgán žalovaného dospel k názoru, že žalobkyňa nie je spôsobilá byť účastníkom konania, nakoľko je obchodnou spoločnosťou bez platného povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia a nie je aktívne legitimovaná na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru na poplatok z omeškania, ktorý vznikol podľa zák. č. 273/1944 Z. z.

Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa rozklad. Prvostupňový správny orgán listom zo dňa 9.07.2012 upovedomil platiteľa poistného (pán Kisantal) o rozklade žalobkyne, ale ponúknutú možnosť sa k rozkladu vyjadriť menovaný nevyužil.

11. Druhostupňový správny orgán žalovaného k požiadavke žalobkyne na základe stanoviska rozkladovej komisie, že je aktívne legitimovaná na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru, zaujal rovnaké stanovisko ako prvostupňový správny orgán.

Bližšie argumenty obsahujúce dôvody pre svoje pozmeňujúce rozhodnutie neuviedol. V zmysle pripojeného doručovacieho rozdeľovníka bolo napadnuté rozhodnutie doručené nasledujúcim účastníkom:

- a) právny zástupca žalobkyne a
- b) X., B., XXX XX J..

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

12 Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 21.02.2013.

13. Vo svojej žalobe najmä uviedla, že

- pred vydaním napadnutého rozhodnutia žalovaný v inom konaní podľa § 8a O.s.p. požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky o rozhodnutie sporu o právomoc medzi súdom a žalovaným, na čo Najvyšší súd Slovenskej republiky prostredníctvom uznesenia sp.zn. 6 Rks 1/2010 z 21.04.2010 konštatoval, že „.... na rozhodnutie o nároku žalobcu na zaplatenie poplatku z omeškania podľa § 23 ods.2 zákona č. 273/1994 Z.z.... je daná právomoc Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou...

.... charakter pohľadávky vyplývajúci z práva verejného sa nezmenil ani tým, že sa pohľadávky postúpili na iný subjekt, ako aj, že o tomto nároku v zmysle § 85h ods. 3 zákona č. 581/2004 Z.z. má právo rozhodnúť Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

..... pokiaľ zákonodarca určil orgán, ktorý je v rámci vymedzenej pôsobnosti oprávnený rozhodovať o právach a povinnostiach vyplývajúcich z predchádzajúceho zákona a súčasne ho poveril výkonom dohľadu nad verejným zdravotným poistením, preto tento orgán je oprávnený a súčasne povinný konať o uplatnených nárokoch bez ohľadu na to, kto si tento nárok uplatnil ... ak orgán zákonom určený na výkon dohľadu nad verejným zdravotným poistením, by nekonal v rozsahu zákonom vymedzených oprávnení, porušoval by nielen princíp kontinuity a legality verejnej správy, ale najmä ústavou zaručené práva osôb, ktorých záležitosti je povolaný riešiť“,

s čím však nekorešponduje postup žalovaného podľa § 30 ods. 1 písm. a) a e) Správneho poriadku o zastavení konania bez meritórneho prejednania vecí,

- poukázala na text z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 255/2010 z 30.06.2011: „orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov.“, pričom argumentovala, že sa zastavením konania ocitla v situácii, že neexistuje orgán, ktorý by jej vec meritórne prejednal a poskytol tak ochranu právu žalobkyne, čo je v rozpore nielen s princípmi právneho a demokratického štátu ale aj s Európskym dohovorom o ľudských právach a v neposlednom rade aj Ústavou Slovenskej republiky, hoci podľa ustanovenia § 18 zák. č. 581/2004 Z.z. je práve žalovanému daná pôsobnosť vo veciach verejného zdravotného poistenia a výlučne žalovanému prináleží vydávať platobné výmery,

- z argumentácie žalovaného je možné na jednej strane vyvodiť záver, že nie je prípustné vzhľadom na verejnoprávny charakter pohľadávok, aby sa žalobkyňa stala majiteľom pohľadávok na poistnom a poplatku z omeškania a aby si žalobkyňa úhradu takejto pohľadávky ponechala pre vlastnú potrebu, no na strane druhej uvádza, že ak by ich nadobudla predpísanými platobnými výmery, tak by si ich pre svoju vlastnú potrebu ponechať mohla.

Žalobkyňa v tejto súvislosti zdôraznila, že

o v konaní vedenom pod sp.zn. 1 Obo 1/2011 vo veci navrhovateľa Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. proti žalobkyni o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.01.2013 Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodol tak, že zmenil napadnutý rozsudok prvého stupňa a žalobu zamietol. V danom prípade mal Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež za preukázané, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávok a pritom ani jedna z týchto postúpených pohľadávok nebola predpísaná platobným výmerom.

o postúpenie pohľadávok PERSPEKTÍVY DZP bolo odsúhlasené právoplatným a vykonateľným opatrením konkurzného Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 7K 70/01 zo dňa 22.06.2005,

o rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Obo 10/2009 a 2 Obo 11/2009 zo dňa 27.05.2009, ktoré obsahovali obdobnú právnu argumentáciu ako rozhodnutie žalovaného, avšak nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 182/2010-44 z 20.10.2010 boli obidve citované súdne rozhodnutia zo dňa 27.05.2009 zrušené ako ústavne nekonformné,

- žalovaný tým, že žalobkyňu vylúčil z okruhu účastníkov tým, že nie je zdravotnou poisťovňou, zvolil príliš formalistický prístup bez ohľadu na ďalšie skutočnosti, čím podľa názoru žalobkyne inter alia došlo k rozpore s princípmi spravodlivosti.

- Žalobkyňa považuje za nevyhnutné uviesť aj to, že pohľadávky, ktoré boli na žalobkyňu postúpené vznikli PERSPEKTÍVE DZP. Pohľadávky na poistnom a poplatku z omeškania sú pohľadávkami, ktoré

vznikli a na ktoré uvedenej poisťovni PERSPEKTÍVA DZP vznikol nárok. Preto sa žalobkyňa domnieva, že v dôsledku postupu žalovaného sa dlžníci PERSPEKTÍVY DZP dostali do výhodnejšej pozície oproti všetkým ostatným poistencom iných zdravotných poisťovní, nakoľko iné zdravotné poisťovne sú oprávnené poistné a poplatky z omeškania vymáhať, no v prípade bývalých poistencov PERSPEKTÍVA DZP, ktorí si svoje zákonné povinnosti riadne a včas nesplnili, sa zjavne jedná o poskytnutie, platobnej imunity' zo strany žalovaného, v dôsledku čoho de facto dochádza k hromadnému odpusteniu dlhov dlžníkom PERSPEKTÍVA DZP.

B)

14. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe doručenom tunajšiemu súdu dňa 11.04.2013 uviedol, že postupoval v súlade so Správnym poriadkom.

15. K námietke žalobkyne, že rozhodol o zastavení správneho konania, žalovaný zdôraznil súlad s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Rks 1/2010 z 21.04.2010, v odôvodnení ktorého uviedol, že aktívna legitimácia žalobcu môže byť posudzovaná až v konaní v merite veci.

16. Čo sa týka merita veci, žalovaný poukázal na to, že zák. č. 273/1994 Z. z. prostredníctvom svojho ustanovenia § 25a umožňoval zdravotnej poisťovni postúpiť pohľadávku na poistnom a poplatku z omeškania za tam ustanovených podmienok.

Keďže právna úprava zák. č. 273/1994 Z.z. účinná do 31.12.2004 umožňovala postúpiť pohľadávku zdravotnej poisťovne, avšak neumožňovala postupníkovi domáhať sa u zdravotnej poisťovne vydania platobného výmeru podaním návrhu na vydanie platobného výmeru, postupovaná pohľadávka mala byť predpísaná platobným výmerom vydaným zdravotnou poisťovňou, nakoľko len v takom prípade bola právne vymožiteľná.

17. Žalovaný taktiež zotrval na svojom argumente, že žalobkyňou uplatňovaná pohľadávka na poplatku z omeškania v sume 89,09 Eur za obdobie od 8.09.2004 do 12.05.2005 nebola na žalobkyňu správcom konkurznej podstaty PERSPEKTÍVY DZP vôbec postúpená.

C)

18. Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že žalobu je z nižšie uvedených dôvodov potrebné zamietnuť.

19. S poukazom na ust. § 23 ods. 2, 3 a 4 zák. č. 273/1944 Z.z. [podľa odvolacieho súdu išlo o chybné označenie relevantného predpisu krajským súdom, nakoľko v predmetnej veci nie je možné Nařízení ministra spravedlnosti č. 273/1944 Sb. o dalším zjednodušení řízení před soudy sociálního pojištění aplikovať; obdobná poznámka platí aj pri citácii § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z. správneho poriadku], § 85h ods. 1, 2 a 3, § 77 ods. 1, § 77a ods. 1 až 4, § 2 ods. 1 zák. č. 581/2004 Z.z., § 31 ods. 2 a § 32 ods. 1 Správneho poriadku krajský súd predovšetkým právne vyhodnotil Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 7.07.2005 a ďalej sa vyjadril k jednotlivým námietkam žalobkyne.

Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd dospel k totožným záverom ako správne orgány a konštatoval, že vydaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nebol porušený zákon.

III.

Odvolanie žalobkyne/stanovisko žalovanej

A)

20. Svoje odvolanie zo dňa 13.08.2013 (č.l. 38) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa odôvodnila tým, že

- súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.),
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ustanovenie § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.),

- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (ustanovenie § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

21. Základom odvolania je námietka žalobkyne, že opakovane poukazuje na už viackrát cit citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Rks 1/2010. Napriek uvedenému argumentu žalobkyne, ktorý je pre danú vec z hľadiska legitímácie žalobkyne kľúčový, sa krajský súd s aktívnou legitímáciou nevysporiadal riadne.

Ďalej sa žalobkyňa vo svojom veľmi podrobnom odvolaní vyjadrila k nemožnosti postúpenia pohľadávky na žalobkyňu. Vzhľadom na ďalej vyslovené závery sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol zaoberať uvedenými odvolacími námietkami, ktorých relevanciu by mal vyhodnotiť krajský súd v ďalšom konaní.

22. Záverom žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec krajskému súdu vrátiť na ďalšie konanie spolu s priznaním náhrady trov konania.

B)

23. Prostredníctvom svojho podania z 27.08.2013 (č.l. 53) sa žalovaný

- stotožnil s rozsudkom krajského súdu,
- zotrváva na svojom vyjadrení zo dňa 10.04.2013 v plnom rozsahu a
- poukázal na doplnenie stanoviska zo dňa 4.06.2013 o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Sžso/20/2012 zo dňa 24.04.2013.

24. Záverom navrhol, aby konajúci súd napadnutý rozsudok krajského súdu v plnom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“).

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, a po vykonaní neverejnej porady senátu dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) k záveru, že rozsudok krajského súdu je založený na procesných vadách, a z uvedeného dôvodu ho postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

26. Ako už Najvyšší súd vyššie uviedol (viď bod č. 11), účastníkmi pôvodného správneho konania nebola iba žalobkyňa ale aj osoba, ktorej sa spor medzi žalovaným a žalobkyňou priamo dotýka v jej právach postúpením predmetnej pohľadávky, t. j. pán X.. Preto aj správne žalovaný na oboch stupňoch s touto osobou konal.

27. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej judikatúry (najmä uznesenia sp.zn. 1Sžr 72/2012 z 13.11.2012) zdôraznil, že na základe teleologického výkladu nižšie uvedeného ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p. je nepochybné, že vôľou zákonodarcu bolo v preskúmvacom súdnom konaní podľa Druhej hlavy 5. časti O.s.p. zabezpečiť takú ochranu účastníkovi správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté, že týchto účastníkov priberie do konania aj bez návrhu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

28. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v danej veci nepostupoval v intenciách citovaného zákonného ustanovenia, pretože z administratívneho spisu žalovaného jednoznačne vyplýva skutočnosť, že hoci odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podala len žalobkyňa, účastníkom správneho konania bol aj ďalší subjekt, tak ako to vyplýva z administratívneho spisu a hoci táto osoba prvostupňové rozhodnutie nenapadla odvolaním a ani sa nedomáhala prieskumu správneho rozhodnutia súdnou žalobou, bola jednoznačne účastníkom správneho konania, ktorej práva by prípadným zrušením preskúmaného správneho rozhodnutia nepochybne mohli byť dotknuté (viď definícia účastníctva v zmysle § 14 Správneho poriadku).

29. Krajský súd sa mal preto zaoberať okruhom ďalších účastníkov (s ktorými správne orgány konali a ktorým aj doručovali preskúmané rozhodnutia), mal ďalej postupovať v intenciách vyššie citovaného zákonného ustanovenia a zabezpečiť im minimálnu vedomosť o tom, že súdny prieskum začal, ako prebieha a s akým právnym dopadom aj pre iného účastníka skončil.

30. Pokiaľ krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi konania, svojím postupom odňal právo na súdny proces tomuto účastníkovi, ktorí ním bol aj v správnom konaní a ktorý právo byť účastníkom preskúmacieho konania zaručuje zákon v § 250 ods. 1 O.s.p., a teda mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

31. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

32. Okrem uvedenej procesnej vady musí Najvyšší súd zdôrazniť, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s námietkami žalobkyne, keď poukazovala na argumenty uvedené Najvyšším súdom v uznesení sp.zn. 6 Rks 1/2010 a v rozsudku sp.zn. 7 Sžso/20/2012, ktorý bol pripojený k doplneniu žalovaného zo 4.06.2013 (č.l. 21a).

33. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti (napríklad rozsudok sp.zn. 1 So 59/2012 zo dňa 13.08.2013) zdôraznil, že nielen správny orgán v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti ale aj prvostupňový správny súd pri ďalšom súdnom prieskume napadnutých rozhodnutí správnych orgánov (napríklad žalovaného) je zaťažený povinnosťou zohľadniť právne názory vyslovené Najvyšším súdom v jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti a ktoré sú mu nepochybne známe, či už z iniciatívy účastníkov alebo ako oficiality z jeho činnosti (§ 121 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p.), nakoľko tieto sú v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy analogicky § 250j ods. 7 O.s.p. záväzné nielen pre jeho adresáta, t.j. pre správny orgán (žalovaného), ale aj pre konajúci krajský súd v zmysle § 226 O.s.p. v spojení s čl. 144 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

34. K prelomeniu záväznosti právneho názoru už vysloveného odvolacím súdom musí nižší správny súd výslovne uviesť argumentáciu, ktorá by takýto postup ústavno-konformným spôsobom odôvodňovala, t.j. mala by vychádzať najmä zo zásadnej zmeny právneho prostredia (legislatívne zásahy zákonodarcu akceptované v demokratickej spoločnosti, resp. judikatúrny zlom vyvolaný rozhodovacou činnosťou ústavného alebo medzinárodného súdneho orgánu), či (výnimočne aplikácia úplnej apelácie) zo zistenia odlišného skutkového stavu alebo autoritatívne vyvolané prijatím protichodného zjednocovacieho stanoviska Najvyšším súdom.

Ak tak dotknuté orgány neučinia, potom svojím postupom vyvolajú vadu, ktorá má podstatný vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, lebo porušuje zásadu legitímneho očakávania účastníka, a na ktorú musí v rámci svojich oprávnení odvolací súd v zmysle ústavno-konformného výkladu procesných ustanovení prihliadnuť.

V.

35. Vzhľadom na hore uvedené Najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 O.s.p. z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) zrušil a vec

mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

36. Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o príbratí do preskúmvacieho konania účastníka konania v zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. a v ďalšom konaní sa riadiť právnymi názormi odvolacieho súdu vyslovenými v hore citovaných rozhodnutiach ako aj zväžiť dôvodnosť ďalšej argumentácie žalobkyne s doplňujúcim obsahom.

37. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

38. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).